מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את מבנה החודש העברי כסליו ואת חישוב תאריכי חנוכה
- לנתח את משמעויות החג דרך ערכים, מילים ומקורות
- להכיר מגוון מנהגים של חנוכה בקהילות שונות
- לתרגל כתיבה וניתוח עצמאי ברמת תיכון

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – פרק 1 • לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה – היכרות עם התאריכים

1. ב – 30
2. ב – יום ו׳
3. ב – 30

חלק ב׳ – פרק 1 • לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה – השלמת פרטי התאריכים

1. ד׳
2. ו׳

חלק ג׳ – פרק 1 • לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה – הבנה וניתוח

1. כי חודש חשוון הקודם היה מלא (30 יום), ולכן היום האחרון שלו הופך גם ליום הראשון של ראש החודש הבא

חלק ד׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – הכרות עם מאפייני החודש

1. א – קשת
2. ב – החורף

חלק ה׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – יורה, מלקוש ואור בחושך

1. נכון – כסליו נופל בעיצומו של החורף
2. לא נכון – המזל של כסליו הוא קשת, ואילו הגדי שייך לחודש טבת

חלק ו׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – השלמות והתאמות

1. יורה
2. מלקוש

חלק ז׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – התאמה

1. ב (מזל החודש כסליו) – 1
2. ד (גשם ראשון בתחילת החורף) – 2
3. א (גשם אחרון לקראת סוף העונה) – 3
4. ג (עונת השנה שבה חל כסליו) – 4

חלק ח׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים – זיהוי עובדות

1. ב – נס גדול היה פה
2. ב – קשת

חלק ט׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים – הבנה ויישום

1. לא נכון – חנוכה נמשך שמונה ימים, מכ״ה בכסלו ועד ב׳ בטבת.
2. נכון – המנהג הרווח הוא להוסיף נר בכל ערב עד שמונה.

חלק י׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים – התאמה וסדר

- 1 – ב (משחק שבו שיחקו ילדים בזמן לימוד תורה בסתר)
- 2 – א (מאכלים מטוגנים בשמן לזכר נס פך השמן)
- 3 – ד (כלי שבו מדליקים נר נוסף בכל ערב מימי החג)
- 4 – ג (הנר המשמש להדלקת שאר הנרות)

חלק י״א – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – זיהוי ותוכן

- 1. ג – חמישה
- 2. א – א-ו-ר וח-נ-ך

חלק י״ב – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – התאמה והשלמה

- 1. לא נכון – בלוח "נר" מוצגת כמשפחת מילים נפרדת, לצד א-ו-ר וח-נ-ך
- 2. נכון – כך מתואר בתוכן הלוח

חלק י״ג – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – חיבור והסבר

- 1 – ג (ניצחון על החושך)
- 2 – ד (אמונה בעתיד טוב יותר)
- 3 – ב (אירוע יוצא דופן ששינה מציאות)
- 4 – א (נכונות לעמוד מול קושי)

חלק י״ד – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – השלמת מילים

- 1. חנוכה
- 2. שאלה

חלק ט״ו – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – היכרות עם המילים והמושגים

- 1 – ב (Hanukkah)
- 2 – ג (candle)
- 3 – ד (light)
- 4 – א (miracle)

חלק ט״ז – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – נכון או לא נכון

- 1. נכון – זו בדיוק מטרת הפינה כפי שמתואר בהתאמות לעולים באתר

חלק י״ז – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – קריאה והשוואה בטבלת השפות

- 1. בקהילות
- 2. תלייה

חלק י״ח – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – שאלות על הטבלה הרב־לשונית

חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות סגורות

- 1. א – 11.11.2026
- 2. ב – 30
- 3. ב – קשת
- 4. א – הגשם הראשון והגשם האחרון של העונה
- 5. א – המכבים על היוונים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה שהלוח העברי מבוסס על מחזור ירח ולכן יש התאמה ללוח השמש מדי כמה שנים
- תשובה טובה מקשרת ערך לאירוע קונקרטי בסיפור, לא רק הגדרה כללית
- תשובה טובה מתארת מנהג ספציפי ולא כללי בלבד, ומראה הבנה שהחג משותף לקהילות שונות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני כמה שיעורים – פרק אחד בכל שיעור, לקראת הדלקת הנרות
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון פתוח על משמעות הערכים בהקשר אישי
- עבור תלמידים עולים אפשר לשלב את רשימת המילים הבסיסית כבסיס להרחבה בעברית
- מומלץ לסיים כל פרק בשאלת הערכה עצמית קצרה לפני מעבר לפרק הבא

חוברת תרגול – לוח קיר לחודש כסליו וחנוכה

לוח קיר לחודש כסליו

תיכון · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה
2. פרק 2 – מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש
3. פרק 3 – סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים
4. פרק 4 – ערכים, מילת החודש ומן המקורות
5. פרק 5 – חנוכה בקהילות ובעולם

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – לוח קיר לחודש כסליו וחנוכה

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו את עולם התוכן של לוח הכיתה לחודש כסליו – מהלוח השנה ועד למנהגי הקהילות. עברו על הפרקים לפי הסדר, ענו בעצמכם לפני בדיקה משותפת, ונסו לנמק כל תשובה בקצרה.

בנק מילים: ד׳ | שאלה | מלקוש | בקהילות | ו׳ | יורה | חנוכה | תלייה

1 חלק א׳ – פרק 1 • לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה – היכרות עם התאריכים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה ימים יש בחודש חשוון תשפ״ז, לפי העובדה שראש חודש כסליו נחגג יומיים?

א) 29 ב) 30 ג) 31

2. באיזה יום בשבוע מודלק נר ראשון של חנוכה בתשפ״ז (כ״ד כסליו)?

א) יום ה׳ ב) יום ו׳ ג) יום שבת

3. כמה ימים כולל חודש כסליו תשפ״ז, מא׳ ועד ל׳ בו?

א) 29 ב) 30 ג) 31

2 חלק ב׳ – פרק 1 • לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה – השלמת פרטי התאריכים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראש חודש כסליו תשפ״ז חל במשך יומיים: יום ג׳ (ל׳ חשוון) ויום _____ (א׳ כסליו)

2. נר שמיני של חנוכה מודלק ביום _____ (11.12.2026), לפני כניסת השבת

3 חלק ג׳ – פרק 1 • לוח השנה העברי: כסליו ותאריכי חנוכה – הבנה

וניתוח

ענו בקצרה.

1. הסבירו מדוע ראש חודש כסליו תשפ״ז נחגג במשך יומיים ולא יום אחד

_____

_____

_____

4 חלק ד׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – הכרות עם מאפייני החודש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מזל משויך לחודש כסליו?

א) קשת ב) עקרב ג) גדי

2. כסליו הוא חודש השייך לעונת...

א) הסתיו ב) החורף ג) האביב

5 חלק ה׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – יורה, מלקוש ואור בחושך

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כסליו הוא אחד מחודשי החורף בלוח העברי	☐	☐
2	מזל הגדי הוא המזל המשויך לחודש כסליו	☐	☐

6 חלק ו׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא שם הגשם היורד בתחילת עונת הגשמים, בסמוך לכסליו

2. ה_____ הוא שם הגשם האחרון, היורד לקראת סוף עונת הגשמים

7 חלק ז׳ – פרק 2 • מה זה כסליו: מזל קשת, חורף, יורה ומלקוש – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קשת	___	**א.** גשם אחרון לקראת סוף העונה
2. יורה	___	**ב.** מזל החודש כסליו
3. מלקוש	___	**ג.** עונת השנה שבה חל כסליו
4. חורף	___	**ד.** גשם ראשון בתחילת החורף

8 חלק ח׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים – זיהוי עובדות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מסמלות ארבע האותיות שעל הסביבון הנהוג בישראל (נ-ג-ה-פ)?

(א) נס גדול היה שם (ב) נס גדול היה פה (ג) נר גדול היה שם

2. מהו המזל המיוחס לחודש כסליו?

(א) טלה (ב) קשת (ג) דלי

9 חלק ט׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חג חנוכה נמשך שבעה ימים.	☐	☐
2	בכל ערב של חנוכה מוסיפים נר אחד, כך שבליל השמיני מדליקים שמונה נרות (לא כולל השמש).	☐	☐

10 חלק י׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסמלים – התאמה וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סביבון	___	**א.** מאכלים מטוגנים בשמן לזכר נס פך השמן
2. לביבות וסופגניות	___	**ב.** משחק שבו שיחקו ילדים בזמן לימוד תורה בסתר
3. חנוכייה	___	**ג.** הנר המשמש להדלקת שאר הנרות
4. נר שמש	___	**ד.** כלי שבו מדליקים נר נוסף בכל ערב מימי החג

11 חלק י״א – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – זיהוי ותוכן

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה ערכים מוצגים בפינת הערכים שבלוח (אור, תקווה, נס, אומץ, ערבות הדדית)?

(א) שלושה (ב) ארבעה (ג) חמישה

2. סביב אילו שני שורשים בנוי קיר המילים של מילת החודש?

(א) א-ו-ר וח-נ-ך (ב) נ-ס-ך ות-ק-ו (ג) ג-ש-ם וח-ר-ף

12 חלק י״ב – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – התאמה והשלמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה "נר" נחשבת חלק משורש א-ו-ר בקיר המילים	☐	☐
2	פינת "מן המקורות" מביאה שישה משפטים על אור וחושך ממקורות שונים כמו התנ״ך והתפילה	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – חיבור והסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אור	___	**א.** נכונות לעמוד מול קושי
2. תקווה	___	**ב.** אירוע יוצא דופן ששינה מציאות
3. נס	___	**ג.** ניצחון על החושך
4. אומץ	___	**ד.** אמונה בעתיד טוב יותר

14 חלק י״ד – פרק 4 • ערכים, מילת החודש ומן המקורות – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. מילה מהשורש ח-נ-ך שעשויה להופיע על קיר המילים היא " _____ "

2. כל ערך בפינת הערכים מלווה בפסוק ו_____ לכיתה

15 חלק ט״ו – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – היכרות עם המילים והמושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חנוכה	___	**א.** miracle
2. נר	___	**ב.** Hanukkah
3. אור	___	**ג.** candle
4. נס	___	**ד.** light

16 חלק ט״ז – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הפינה 'חנוכה בקהילות' בלוח מזמינה תלמידים לשתף מנהג חנוכה מארץ המוצא של המשפחה	☐	☐

17 חלק י״ז – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – קריאה והשוואה בטבלת השפות

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי האתר, הפינה שבה תלמידים משתפים מנהג מארץ המוצא נקראת 'חנוכה _____'

2. לפי האתר, מומלץ שדובר/ת השפה יעבור/תעבור על התרגומים לפני _____ הכרזה על הלוח

18 חלק י״ח – פרק 5 • חנוכה בקהילות ובעולם – שאלות על הטבלה הרב־לשונית

הקיפו את התשובה הנכונה.

19 חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות סגורות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. ראש חודש כסליו תשפ"ז (א' כסליו) חל בתאריך הלועזי

א) 11.11.2026 ב) 4.12.2026 ג) 5.12.2026

2. כמה ימים יש בחודש כסליו תשפ"ז?

א) 29 ב) 30 ג) 31

3. מהו מזל החודש של כסליו?

א) עקרב ב) קשת ג) גדי

4. הביטוי "יורה ומלקוש" מתייחס ל...

א) הגשם הראשון והגשם האחרון של העונה ב) שני סוגי קור בחורף

ג) ברכות מיוחדות לחג

5. חג החנוכה מציין את הניצחון של...

א) המכבים על היוונים ב) בני ישראל על מצרים ג) המכבים על הרומאים

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר מדוע תאריך חנוכה משתנה בלוח הלועזי משנה לשנה?

האם אני יכול/ה לקשר בין לפחות שני ערכים (כמו אור ותקווה) לבין סיפור החנוכה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀